

HOMILA ICHI RIVOJLANISHIDAN ORQADA QOLISHINING ASSIMETRIK VARIANTI BILAN MUDDATIGA YETMAY TUG'ILGAN CHAQALOQLARNING KLINIK HOLATINI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Kalit so'zlar: yangi tug'ilgan chaqaloqlar, muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlar, homila ichi rivojlanishidan orqada qolish.

O'tkazilgan ko'plab tadqiqotlarga qaramay, homila ichi rivojlanishidan orqada qolish (HROQ) bilan yangi tug'ilgan chaqaloqlarning sog'lig'iga, kasallanishiga va o'limiga ta'siri tadqiqot mavzusi bo'lib qolmoqda. Homila ichi rivojlanishidan orqada qolishining assimetrik varianti bilan muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarning klinik holatini o'rganish. Hammasi bo'lib 82 nafar muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlar tekshirildi, ulardan asosiy guruhni HROQning assimetrik varianti bo'lgan 40 nafar bola,

chaqaloqlarda antenatal va intranatal davrlar noqulay kechganligi aniqlandi, bu esa Apgar shkalasi bo'yicha past ball bilan o'ta og'ir holatda tug'ilgan chaqaloqlar sonining ko'payishidan dalolat beradi. Bu holat erta sepsis va nekrozli enterokolit ko'rinishidagi og'ir patologik holatlarning rivojlanish xavfini keltirib chiqaradi.

group - 42 premature children born without IUGR. It was revealed that in premature newborns with an asymmetrical variant of IUGR, the antenatal and

Khojamova N.K., Rakhmankulova Z.Zh., Ismailova M.A., Ochilova Sh.M.

FEATURES OF THE CLINICAL CONDITION OF PREMATURE NEWBORNS WITH ASYMMETRICAL VARIANT OF INTRAUTERINE DEVELOPMENT RETARDATION AT BIRTH

Key words: newborn, premature babies, intrauterine growth retardation.

Despite the large number of studies conducted, the impact of intrauterine growth restriction on health outcomes, morbidity and mortality of newborns remains the subject of study. Purpose of the study: to study the features of the clinical condition of premature newborns born with an asymmetric variant of intrauterine growth retardation at birth. A total of 82 premature newborns were examined, of which the main group consisted of 40 children with an asymmetric variant of IUGR, and the comparison

intranatal period proceeded unfavorably, which increased the number of newborns born in an extremely serious condition, with a low Apgar score. This circumstance led to the risk of developing severe pathological conditions in the form of early sepsis and necrotizing enterocolitis.

2. Betacoronavirus,
3. Gammacoronavirus
4. Deltacoronavirus.

Karimov A.Y., Tadjiyev B.M., Xodjimetova Sh.X.,

YANGI TUG'ILGAN CHAQALOQLARDA COVID-19 KASALLIGINING KLINIK KECHISH XUSUSIYATLARI

Toshkent pediatriya tibbiyot institute

Tadqiqot maqsadi. Yangi tug'ilgan chaqaloqlarda koronavirus infeksiyasining klinik kechishini tahlil qilish va baholash.

Materiallar va uslublar. Tadqiqot 2020-2022 yillarda Koronavirus infeksiyasi bilan kasallangan bemorlarni davolashga ixtisoslashgan Respublika maxsus 2-son Zangiota shifoxonasi va uy sharoitida davolangan chaqaloqlarning ma'lumotlarini o'z ichiga oladi. Jami 68-ta bemor chaqaloqlarda koronavirus infeksiyasi aniqlangan va ularda kuzatiladigan klinik belgilar tahlil qilingan. Bu borada chaqaloqda kuzatiladigan belgilar, onasining shikoyati, anamnezi, ob'yektiv belgilar, shuningdek PZRga asoslanib birlamchi tashxis qo'yildi.

Natijalar. Yangi tug'ilgan chaqaloqlarda COVID-19 kasalligining klinik manzarasi uning xususiyatlari va uchrash chastotasi, hamda davolash choralari olib borildi.

Koronaviruslar (Coronaviridae) - RNK-li viruslarga kiradigan oila bo'lib, xayvonlarni (ularning tabiiy xujaylarini), hamda odamlar organizmini infitsirlash qobiliyatiga ega. Serologik tahlil natijalariga ko'ra koronaviruslar to'rtta oilaga ajratiladi:

1. Alphacoronavirus, taqqoslash guruhini esa - HROQ belgilarisiz, muddatiga yetmay tug'ilgan 42 nafar chaqaloq tashkil etdi. HROQning assimetrik varianti bo'lgan, muddatiga yetmay tug'ilgan

Odamlarda koronaviruslar bir qator kasalliklarni keltirib chiqarishi yoki qo'zg'atishi mumkin: - o'tkir respirator infeksiyaning (ORVI) yengil shakllari og'ir o'tkir respirator sindromgacha (TORS ili SARS).

Hozirgi vaqtda aholi orasida to'rtta mavsumiy koronavirus (HCoV-229E, -NL63, -OC43, va HKU1) tarqalganligi ma'lum bo'lib, odatda yuqori nafas olish yo'llarining yengil va o'rta darajadagi

shikastlanishlarini keltirib chiqaradi, shuningdek ikkita yuqori patogen koronavirus - yaqin sharq respirator sindrom virusi (MERS) va yangi koronavirus infeksiyasi COVID-19 mavjud.

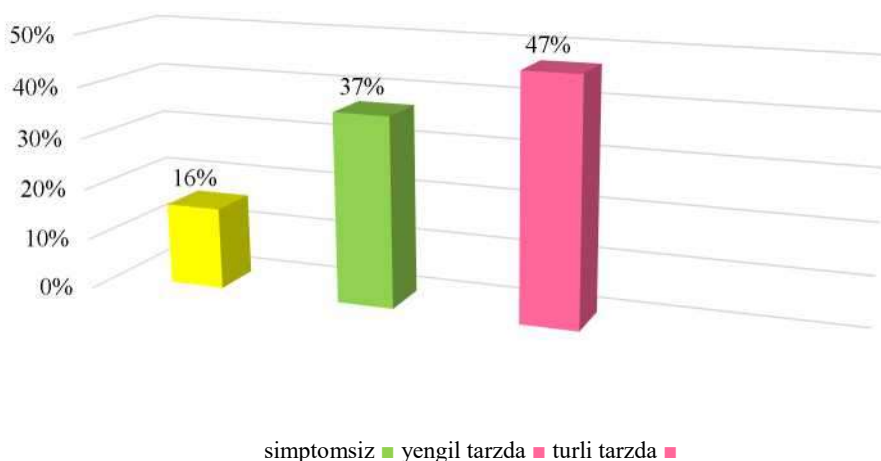
SARS-CoV-2 - bir zanjirli RNK-tutuvchi virus hisoblanib, Coronaviridae oilasiga kiradi. SARS-CoV-2ning S-oqsili 2-angiotenzin hosil qiladigan ferment (APF2)ga o'xshash va uning farqliligi oldingi virus SARS-CoVdan 10 barobar kuchliroqdir. APF2-fermenti respirator epiteliy, alveola monotsiti, alveolotsitlar, oshqozon-ichak epiteliysi, tomirlar endoteliysi, makrofaglar, peshob yo'llari epiteliysi, hatto miokard va markaziy asab tizimi kabi bir qancha hujayra va organlar retseptoriga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

SARS-CoV-2 yuqori nafas yo'llari epiteliysiga aktiv replikasiyalanish xususiyatiga ega bo'lib, COVID-19 klinik kechishi va avj olishi og'ir o'tkir respirator sindromi (OO'RS) TORCH, SARSni qo'zg'atadi, uning kuchli replikasiyalanishi viremiya, immun buzilishlar, gipoksiyaga sababchi bo'lib, yurak, buyrak, oshqozon-ichak yo'li va boshqa bir qancha a'zo va to'qimalarni shikastlaydi, ya'ni bu a'zolarning hujayralaridagi APF2-fermentga nisbatan retseptor ekspressiyalanadi va kasallik yuqqandan keyin ikkinchi

Kasallik bolalar orasida yangi tug'ilgan chaqaloqlar 10.6 % ni tashkil qilgan. Asosan yangi tug'ilgan chaqaloqlarda eng ko'p kuzatiladigan simptomlarga quyidagilar kiradi:

1. Holsizlik 13%
2. Subfebril isitma 11%
3. Yo'tal 9 %
4. Qayt qilish 7 %
5. Burun bitishi 14 %
6. Kam emish 42 %

alligiga chalingan yangi tug'ilgan chaqaloqlarda ba'zi holatlarda klinik belgilari

7. Og'ir holatlarda nafas yetishmovchili holatlari aniqlandi (2 %)

haftasida klinikasining og'irlashishiga olib keladi [3].

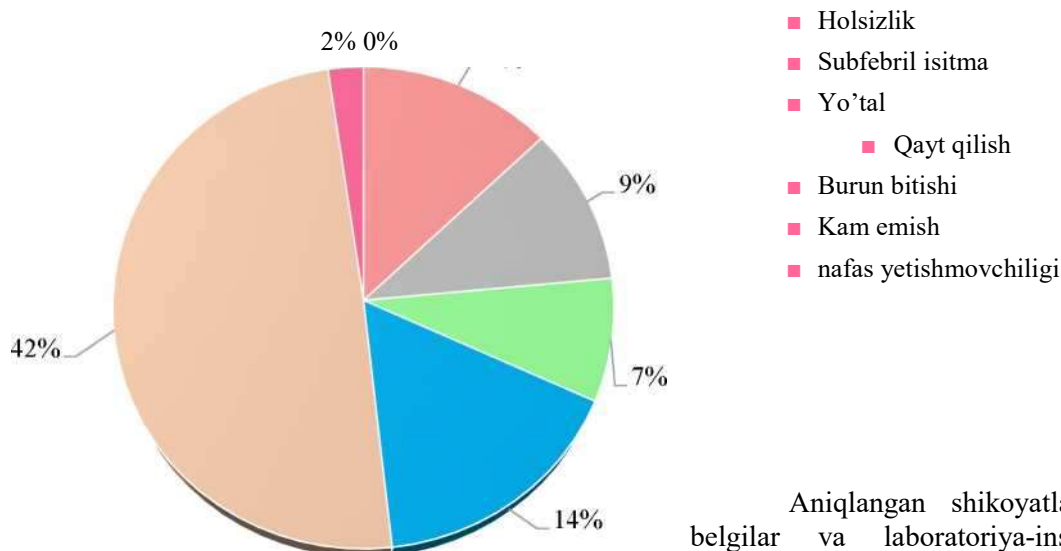
Bu kasallikning patogenezida asosan quyidagi belgilar kuzatiladi

1. Destruktiv-produktiv trombovaskulit,
2. Giperkoagulyatsiyali sindrom,
3. Mikroangiopatiya,
4. Immun tizimning falajlanishi.

SARS-CoV-2ning o'ziga xos ko'rinishi va kechishining 4ta shakli kuzatiladi:

- yengil;
- o'rta-og'ir;
- og'ir;
- o'ta og'ir (kritik).

Tadqiqot uchun 1 va 28-kunlik bo'lgan 68 ga yaqin nafar chaqaloqlar olindi. Ularda kuzatiladigan simptomlar, belgilar va onalarining so'zlari asosida natijalar tahlil qilindi. Qayt etilishicha COVID-19 kasalligiga chalingan bolalarda ba'zi holatlarda klinik belgilar simptomsiz (16%) tarzda kechishi yoki yengil tarzda (37%) namoyon bo'lishi mumkin, qolgan holatlarda klinik manzaralar bemor chaqaloqlar darajasiga qarab turli tarzda namoyon bo'ldi (47%).

Kasallikning yengil davrlarida asosan subfebril isitma, kuchsiz yo'tal, burun oqishi, mushaklar og'rig'i, behollik, ishtaxasizlik kuzatildi (64.3 %). O'rta og'ir darajada esa Tez-tez isitmalash, xansirash (pnevmoniya bilan), diareya, qayt qilish, bezovtalik, kabi belgilar uchradi (30.6 %). Og'ir darajada klinik manzarasida nafas olishning qiyinlashuvi, xansirash, nafas buzilishi, sianozlar kuzatildi (4.1 %) [2].

Shuningdek, bemor bolalarda qo'shimcha ravishda Rentgenologik, UTT, Kompyuter tomografiya, klinik-diagnostik laboratoriya, PZR tekshiruvlari o'tkazildi.

Adabiyotlar

1. A. V. Alimov va boshqalar "Neonatologiya" 2012-yil, 199-206 betlar
2. Bolalarda COVID-19 koronavirus infeksiyasi qo'llanmasi, 2020-yil
3. Koronavirus infeksiyasida profilaktikasi, tashxislash, davolash bo'yicha vaqtinchalik uslubiy tavsiyalar (8-versiyasi) 2020-yil 7-9.
4. Икрамов, А. И., and Д. И. Ахмедова. "Баркамол авлодни шакллантиришда жисмоний тарбия ва спортнинг тиббий асослари." Тошкент, Ўзбекистан (2011): 147.
5. Ashurova, D. T., and D. I. Ahmedova. "Hormonal adaptation features and neonatal period of newborn children depending on the body weight at birth." World Healthcare Providers Multidisciplinary medical journal USE (2012): 41-44.
6. Ахмедова, Д. И. "Физическое развитие и состояния здоровья детей, занимающихся спортом." Сб. тезисов VI съезда педиатров Республики Узбекистан (2009): 109-110.

Aniqlangan shikoyatlar, klinik belgilar va laboratoriya-instrumental tekshiruvlar va ularning natijasiga ko'ra klinik tashxis qo'yildi va davolash rejasi tuzilib, kerakli davo choralari olib borildi [1].

Xulosalar

1. Yangi tug'ilgan chaqaloqlarda COVID-19 kasalligida eng ko'p namoyon bo'ladigan klinik manzarasi aniqlandi.

2. Aniqlangan shikoyat va simptomlar asosida klinik-laboratoriya va instrumental tekshiruvi o'tkazildi.

3. Shikoyat va tekshiruv natijasiga asosan davolash rejasi tuzildi va amalga oshirildi.